

Svar på fråga 2025/26:172 av Louise Thunström (S)
Kriminalvårdsanstalt i Åmål

Louise Thunström har frågat mig om regeringen avser att verka för eller på annat sätt uppmana Kriminalvården att etablera en ny kriminalvårdsanstalt i Åmål som en del av arbetet med att öka antalet kriminalvårdsplatser i landet.

Beläggningssituationen inom Kriminalvården är mycket ansträngd. Det beror på att utbyggnaden av Kriminalvården inleddes alldeles för sent, vilket i sin tur beror på felprioriteringar och uteblivna beslut från tidigare regeringar. Samtidigt innebär regeringens omläggning av rättspolitikerna att fler kommer sitta i fängelse och under längre tid än idag.

Regeringen och Kriminalvården arbetar intensivt och målmedvetet för att komma till rätta med den ansträngda beläggningssituationen och för att skapa goda förutsättningar för en omfattande expansion som präglas av hög säkerhet och effektiva återfallsförebyggande insatser. Kriminalvårdens utbyggnadsplan för åren 2025–2034 innebär en historisk expansion

mot målet att ha 29 000 platser i häkte och anstalt till 2034. Det innebär nästan en tredubbling av antalet platser. Samtidigt har Kriminalvårdens anslag stärkts kraftigt. Mellan 2023 och 2028 beräknas anslaget öka från 14,1 till 31,5 miljarder kronor. Dessa anslagsökningar är avgörande för att möta det ökade behovet och säkerställa en hållbar utveckling av Kriminalvårdens kapacitet.

Sedan regeringsskiftet för tre år sedan har antalet anstalts- och häktesplatser ökat med nära 3 800. Kriminalvården planerar för cirka 1 400 ytterligare platser fram till sommaren 2026.

Expansionen under mandatperioden motsvarar därmed totalt sju nya Kumla-anstalter.

Även om antalet platser har ökat kraftigt sedan regeringsskiftet är det angeläget att expansionen fortsätter och underlättas genom effektivare arbetssätt och processer för en snabb och kostnadseffektiv expansion som motsvarar behovet. Här är samarbetet mellan berörda aktörer helt avgörande – Kriminalvården, kommuner, fastighetsföretag, byggföretag och andra. I februari utsåg regeringen en nationell samordnare med uppdrag att stödja utbyggnaden av Kriminalvården, och bidra till att hålla uppe tempo och tillvarata alla möjligheter framåt i relationerna mellan myndigheten och andra relevanta aktörer.

Regeringen vidtar även andra åtgärder för att öka kapaciteten i våra anstalter. Vi bereder för närvarande utredningsförslag som tar sikte på att förenkla byggregler med mera. En ny utredning ser över hela fängelse- och häkteslagstiftningen för att möjliggöra en

modernare, effektivare och mer flexibel verksamhet i Kriminalvården.

Utöver det ser vi till att avsevärt fler intagna som är utländska medborgare ska avtjäna fängelsestraff i sina hemländer genom ny lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli i år. Och i juni tecknade Sverige ett avtal med Estland om hyra av platser i anstalten i Tartu för upp till 600 intagna från Sverige. Målet är att de första intagna ska kunna placeras i Tartuanstalten efter halvårsskiftet 2026.

Det är Kriminalvården som beslutar hur och var verksamheten ska utökas. Kriminalvården har ansvaret för sin lokalförsörjning inom de ekonomiska ramar som myndigheten tilldelas.

Stockholm den 19 november 2025

Gunnar Strömmer